

Ο „ΝΟΥΜΑΣ“, ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ Μ' ΟΚΤΩ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στὰ κιόσκια τῆς πλατείας Συντάγματος, Ὁμονοίας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιοδρόμου (Ὁφθαλμιατρειῶν), Σταθμοῦ Ὑπογείου σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια).

Ὁ „ΝΟΥΜΑΣ“ δέχεται ἀπὸ τίς ἐπαρχίες καὶ τριμηνοὺς συνδρομητὰς, μὲ δυὸ δραχμὲς προπληρωτέας τὴν τριμηνία.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

* Η ΑΛΗΘΙΝΗ

νεοελληνικὴ εἶναι πολὺ ἀλλοιωτικὴ ἀπὸ τὴν κορακιστικὴν τῶν ἐφημερίδων. Ἐχει χάρι καὶ ἀρχοντιά, ἔχει διαφάνεια καὶ ξαστεριά, ἔχει κἄμπον «μουσικήν», μὰ πρῶτα πρῶτα ἔχει προσόντα δραματικὰ ἀνύπαρχτα σὲ καμμιὰ ἄλλην γλῶσσαν.

Διαβάστε τὴν σημερινὴν στήλη μας τῶν «Νέων βιβλίων» γιὰ νὰ δῶτε καὶ τὰ ρέστα. Τὴ φορὰ αὐτὴ δὲν μιλάει κανένας ἀπὸ μᾶς τοὺς προδότες, τοὺς πωλημένους στὴν Πανσλαδικὴν ἐταιρίαν. Μιλάει ξένος ἐπιστήμονας. Μιλάει ὁ Ἑγγλέζος καθηγητὴς κ. Rouse καὶ μιλάει ἀπὸ τίς στήλες ἐγγλέζικου περιοδικοῦ, τῆς «Classical Review» ποὺ θαρροῦμε πῶς ἔχει κάποια μεγαλύτερη ἀξία ἀπὸ τὰ «Πάτρια» τοῦ κ. Χατζιδάκι.

Κι' ὁ Ἑγγλέζος ἐπιστήμονας—ἀκοῦστε κ. Ὑπουργὲ τῆς Παιδείας!—φανερώνει τὴ λύπην

τοῦ καὶ παραπονιέται πικρὰ ποὺ δὲν σπουδάζουν οἱ συμπατριῶτες τοῦ, οἱ ἐγγλέζοι δηλαδή, τὴν ζωντανήν, τὴν ἐθνικὴν μας γλῶσσαν, ὅπως τὴν προσέχουν καὶ τὴ σπουδάζουν οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Γερμανοί.

Δὲ γελάτε; Μὰ σταθῆτε! Δὲν κλαῖτε, καλύτερα; Νὰ συμβουλευθῶν ἐκεῖ, στὸν εὐλογημένο τόπο, οἱ καθηγηταί, ἐγγλέζοι καθηγηταί, τοὺς συμπατριῶτες τοὺς νὰ προσέξουν στὴν νεοελληνικὴν γλῶσσαν, νὰ τὴ σπουδάζουν, νὰ ἐντρυφήσουν στὴς ὁμορφίαις τῆς, νὰ θαυμάσουν τοὺς θησαυροὺς τῆς—κ' ἐδῶ οἱ σοφοὶ ξυλοσχίσται τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου κ' οἱ κουφιοκέφαλοι τοῦ καθημερινοῦ τύπου ταμπουρλιέριδες νὰ τὴ βρίζουν καὶ νὰ τὴ περιφρονοῦν καὶ νὰ σηκώνουν μὲ τίς ἀνόητες κι' ἀντεθνικὰς κραυγὰς τοὺς ἑνα ἄμυαλο ὄχλο ἐναντίον τῆς;

Γιὰ κλάματα κι' ὄχι γιὰ γέλοια εἴμαστε στ' ἀλήθεια. Τέτοιο κακό, τέτοιο ρεζίλεμα, τέτοιο καταχώνιασμα ποὺ τραβάμε σήμερα μὲς μὲ τοὺς δαμοσ-ογράφους μας, δὲν τὰ τραβήξαν οἱ Ἀδελφοί τὸν παλιὸ καιρὸ μὲ τοὺς δικούς τοὺς. Γιατὶ αὐτοὶ ἂν εἶχαν ἄλλους κορένους πολιτικούς καὶ κοινωνικούς, δὲν εἶχαν οὔτε Μιστριώτηδες οὔτε Κανελλίδηδες. Καὶ γι' αὐτὸ ὁ κόσμος σήμερα, ὁ ξένος κόσμος, σὰν γυρίζει τὰ μῆτια τοῦ κατὰ μᾶς, γελάει περισσότερο μὲ τὰ Ρωμέϊκα καρναγ-κιοζλῆκια καὶ λιγότερο μὲ τ' Ἀδελφίτικα.

Ο ΣΟΦΟΣ

Ξυλοσχίστης τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, ὁ ἀπαίσιος ἄνθρωπος ποὺ κίνατο κὺλινε τὸν κόσμο τὴν νύχτα τῆς 16 Νοεμβρίου, ὁ ποταπὸς γραμματοκῆπος ποὺ ὑποχρεώνει τὰ κοριτσάκια τοῦ Ἀρσακείου νὰ γοράζον τοὺς μωρούς τοῦ λόγου, ποὺ τοὺς ἐκουρέλιασε στὸν «Νουμά» (φύλλα 34, 35 καὶ 36) ὁ Σπύρος Ἀναστασιάδης, ἕνα παιδάκι τὸ ὁποῖο μόλις χιτὲς βγήκε ἀπὸ τὸ Γυμνάσιο—ὁ ἀπαίσιος λοιπὸν αὐτὸς σχολῆνθρωπος, ὁ καταλερώνας τὸ Πανεπιστήμιο μὲ τὰ ξερενοβολήματά του, μὲς παρουσιάζεται σήμερα ὡς ἐθνομάρτυρας γιὰ τὸν ἐκάλεσαν στὴν ἀνάκρισιν νὰ δώσῃ λόγον γιὰ τίς ἀνοησίες ποὺ εἶπε καὶ γιὰ τοὺς φόνους ποὺ προκάλεσε τὴν ἀπαίσιαν ἐκείνη νύχτα μὲ τοὺς φαρφαρονισμούς τοῦ καὶ μὲ τίς φουσκαντεριὰς τοῦ τίς ρητορικές.

Ἄσχημα, πολὺ ἄσχημα, ἔκανε ἡ Πολιτεία ποὺ πῆρε στὰ σοβαρὰ τίς Μιστριώτικες ἀνοησίες καὶ λίγο νὰ τὸν κἀνῃ ὄχι ἐθνομάρτυρα, ἀλλὰ σανίδα ποὺ θὰ πατοῦσε ἀπάνω τοῦ ὁ προστάτης τοῦ ὁ κ. Θεομυιάννης, γιὰ ν' ἀναβῇ στὴν Ἀρχή. Ἄσχημα ἔκανε, τὸ ἐπαναλαμβάνομε, καὶ καλὰ θὰ κἀνῃ νὰ σταματήσει ἔως ἐδῶ καὶ νὰ μὴν ἀποτολμήσῃ καὶ τὴν σύλληψιν τοῦ.

Τέτοιους ἀνθρώπους δὲν τοὺς συλλαμβάνουν ἄλλοι. Τοὺς κλειοῦνε στὰ φρενοκομεῖα, ἀφοῦ δυστυχῶς ἡ δὴθεν φιλάνθρωπιαν δὲν ἐπιτρέπει νὰ τοὺς κρεμοῦν ἀπὸ τὴν γλῶσσαν σὲ χατάπικο τοιγκέλι, ἢ νὰ τοὺς γδέρνουν τὴ βρωμόγλωσσαν καὶ νὰ τοὺς τὴ τρίβουν μὲ ἄλατι χοντρό.

ΕΝΑ ΔΩΡΟ

πρωτοχρονιάτικο θὰ κἀμῃ ὁ «Νουμάς» στοὺς ἀναγνώστες τοῦ: Τὸ ἀρχαῖο μυθιστόρημα τοῦ Λογγου «τὰ κατὰ Δάφνιν καὶ Χλῆσιν» τὸ γεμάτο ποίησι καὶ ὁρσία καὶ σπαρταριστὰ ἐπεισόδια, ποὺ αἱ μεταφρασμένο σ' ὅλες τίς ξένες γλῶσσες καὶ ποὺ μονάχα στὴ δική μας τὴ γλῶσσαν ἔδεν εἶχε μεταφρασθῇ.

Ἀπάνου σ' ἕνα χρόνον ὁ «Νουμάς» εὐτύχησε νὰ δώσῃ στοὺς ἀναγνώστες τοῦ δυὸ ἀρχαῖες ἐπιφυλλίδες: Τὸν «Τίμωναν» τοῦ Λουκίου καὶ τὸν «Κρίτωναν» τοῦ Πλάτωνα. Ἐξακολουθώντας τὸν δρόμον τοῦ τὸν ἐθνικὸ ποῦχει χαράξῃ, νὰ μπολιάσῃ δηλαδὴ τὴ σύγχρονον σκέψιν καὶ τὴ σύγχρονον ζωὴν μὲ μπόλι ἀρχαῖον, εὐγενικόν, καθάριον καὶ ζωογόνον, ἐγκαισιάζει τίς ἐπιφυλλίδες τοῦ δευτέρου χρόνου τοῦ μὲ τὰ θάνατο μυθιστορημα τοῦ Λογγου, μεταφρασμένο στὴ ζωντανήν μας γλῶσσαν ἀπὸ τὸ συνεργάτη μας κ. Ἡλία Βουτιερίδην ποὺ ἐδεῖξε μὲ τὴν μετὰφρασιν τοῦ «Τίμωναν» πῶς κατέχει τὴν τέχνην ὄχι νὰ ζωντανεύῃ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς, γιὰ τὴν αὐτοὶ ζωντανεῖ κι' ἀθάνατοι θὰ μένουν πάντα, μὰ νὰ μᾶς τοὺς παρουσιάσῃ καὶ μὲ τὴν καινούρια φορεσίαν τοὺς. Ἰδίους κι' ἀπαράλαχτους ὅπως ἦσαν καὶ στὴν ἀρχαιότητα.

Τὸ μυθιστόρημα τοῦ Λογγου θάρχησῃ ἀπὸ τὸ πρωτοχρονιάτικο φύλλο. Ὑστερ' ἀπὸ δυὸ τρία φύλλα ὁ Λογγος θὰ συντροφεύῃ κι' ἀπὸ μιὰ τραγωδίαν τοῦ Σαφοκλῆ. Γιὰ κείνους, τοὺς

μποροῦσαν νὰ κἀνουν στὸν τόπον μας τὰ καλὰ περιοδικὰ, στὸν τόπον μας, ποὺ ἀκόμη δὲ ἔχει ὠρισμένη φιλολογίαν καὶ ποὺ δὲ συνήθισεν νὰ δίνει στὰ βιβλία τὴν προτιμώμενην τιμὴν. Δὲν εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ νοιώσῃ κανένας πόσο μᾶς χρειάζονται περιοδικὰ μὲ μέθοδον, ποὺ θὰ μᾶς δείχνουν ὅτι τοῦτο βγαίνει γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸν καὶ τοῦτο γιὰ κείνον. Μὰ στὰ δικὰ μας, ὅτι δὲ βλέπουμε καθόλου εἶναι τὸ ποῦς ὁ σκοπὸς ποὺ βγαίνουν. Καὶ πρέπει, κ' ἔχει ὅλο τὸ δικαίον νὰ ρωτήσῃ κανένας: γιὰ ποῖα ἰδέα ἀγωνίζονται; ποῖα εἶναι ἡ προσπάθειά τοὺς γιὰ νὰ νικήσουν στὸν ἀγῶνα; μὲ ποιὸν τρόπο δείχνουν στοὺς ἀναγνώστες τοὺς, ὅτι ἡ ἀρχὴ τοὺς εἶναι τούτη ἡ κείνη; Μὰ σ' ὅλες αὐτὰς τίς ἐρωτήσεις μονάχῃ ἀπάντησιν δίνεται τό, ὅτι τὰ περιοδικὰ μᾶς δὲν πρωτοστατοῦν σὲ τίποτε, πρὸς ἀφύπνιστον νὰ πέρνουνται ἀσυνείδητα μέσα στὸ ξετύλιγμα τῆς καθημερινῆς ζωῆς μας, δίχως ἀντίστασιν καμμιὰ καὶ δίχως τὴ θέλησιν νὰ σπρώξουν τὴ ζωὴν σὲ κάτ' ἑνὶ ἰδιαιτέρῳ καὶ πρὸ ἐλεύθερον ἀπὸ τὸ ζερόν πέραςμά τῆς.

Δὲ μποροῦν νὰ κἀνουν τὴν κοινωνίαν μας νὰ σκέπτεται. Εἶναι φανερό, πῶς καὶ τοῦ τύπου μᾶς τὸ κοινόν, ποὺ διαβάζει, ἔχει τὴν ἰδίαν μὲ τοὺς λαοὺς, ποὺ σ' ἄλλες χώρας ζοῦν, νευρικὴ ταρχὴν καὶ ἀνησυχίαν νὰ τελειώνει γλήγορον ὅτι ἀρχίζει καὶ γιὰ τοῦτο, ὅταν δὲν ἔχει μπροστὰ τοῦ μυθιστορήματός, τ' ἀρέσει καλῆτερα νὰ διαβάζει πράγματα σύντομα καὶ εὐκολοχώνευστα. Τέ-

τοια εἶναι ἕνα μὲ σήμερα ἡ παιδαγωγότης τοῦ τῆ σκέψιν καὶ ὅτι θὰ τὸ ἀνάγκασεν νὰ σκεφτεῖ, πάντα τὰ φοβήθηται ἀπόφυγε καὶ ἀποφεύγει νὰ ζητᾷ τὴν οὐσίαν στὸ βάθος τῆς ἰδέας καὶ νὰ τὴ βραβεύῃ ὑστερ' ἀπὸ ζερόν ξεψάχνισμα. Εἶναι τὸ χαρακτηριστικόν τῆς σημερινῆς μας κοινωνίας γνώρισμα. Καὶ μὴ ἀπὸ τίς σπουδαιότερες ἀφορμὰς, ὅλο τὸ ἀρνητικὸν ἔργον τῆς φιλολογίας τῶν περιοδικῶν μᾶς, γιὰ τὴν πῶς θέλετε νὰ δείξῃ ἕνα κοινὸ καὶ λίγο ἐνδιάθετον, γιὰ πράγματα, ποὺ τὸ ἀφίνουν ἀνάστητο, ποὺ δὲ μιλοῦν στὴν καρδίαν τοῦ, ποὺ δὲν τοῦ λέν γιὰ ἀλλοτρίαν τίποτε;

Ι. Ἡ ἀταξία στὴν ὕλη τῶν φιλολογικῶν περιοδικῶν εἶναι μιὰ αἰτία, ποὺ τὰ κἀνει νὰ ναυαγῶν στὸ σκοπὸν τοὺς. Στὰ δικὰ μᾶς ἡ ἀταξία αὕτη δείχνεται σὲ μεγάλον βαθμὸν, μὰ ἴσως καὶ νὰ περνοῖ ἀπαράτηρητη, γιὰ τὴ συμφωνίαν μὲ τὸ χαραχτήρῳ μᾶς, ποὺ τὰ δέχεται ὅλα, χωρὶς καὶ νὰ πολυζητᾷ νὰ βρεῖ τὴν ἁρμονίαν σὲ κάθε πράξιν καὶ ἐνέργειαν. Θαρρῶ, πῶς τοῦτο ζηγιέται καλῆτερ, ἂν προσέξομε πρὸς βιβλὶα στὴ Νεοελληνικὴν ψυχῇ. Ὁ τρόπος ὕλης τῆς ζωῆς μᾶς, τῆς ἐθνικῆς καὶ ἀτομικῆς, εἶναι περισσότερο δημοκρατικὸς—καὶ σ' αὐτὸ μποροῦμε νὰ βροῦμε τὸ νόμον τῆς κληρονομικότητος—καὶ τὸ πνεῦμα μᾶς, παίρνοντας φυσικὰ τέτοια διάπλασιν, εἶναι ἐτοιμὸν νὰ δέχεται τὸ καθετί, ποὺ τοῦ παρουσιάζουν, ἀνεξέταστα, μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς στιγμῆς, χωρὶς τὴ δύναμιν τῆς ἀντίστασης: μὰ ὑστερὰ ἀκολου-

θώντας παλὲ τοὺς ἀνίκητους ψυχολογικοὺς νόμους, τοὺς νόμους τῆς ζήτησης καὶ τῆς γνώσεως, ἀρχίζει νὰ κρίνει καὶ νὰ ξετάξῃ καὶ τότες φανερόνεται ὅλη τοῦ ἡ δημοκρατικὴ οὐσία, γιὰ τὴν, νομίζοντας, ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἶναι σ' ὅλα μέσα, τίς πρὸ πολλὰς φορὰς δὲ δέχεται τίποτε ἀπ' ὅσα τοῦ παρουσίασαν, ἐπειδὴς κοντὰ στ' ἄλλα τοῦ λείπει καὶ ἡ δύναμιν τῆς σκέψης, δὲν ἔχει τὴ συνήθειαν νὰ σκέπτεται καὶ νὰ κρίνει κατόπι καθαρὰ. Οἱ ἰδέες εἶναι καὶ μένουν ἀκινῆστες σ' αὐτὸ καὶ μὲ τέτοιο τρόπο τίς δέχεται ἡ ψυχὴ μᾶς. Ἡ ἀταξία βασιλεύει στὴ Νεοελληνικὴν ψυχῇ καὶ τὸ νόμον τῆς ἁρμονίας τὸν φοβᾶται, μπορεῖ νὰ εἰπεῖ κανένας, πρᾶγμα, ποὺ δείχνεται στὸ καθημερινὸν ξετύλιγμα τῆς ζωῆς μᾶς ἀπὸ τὴν πεζότερην ἐκδήλωσιν ὡς στὴ φανερὰ τῆς ζωῆς στὸν κόσμον τῆς ἰδέας καὶ τῆς φαντασίας. Ὅταν τέτοια εἶναι ἡ καθολικὴ μορφή τῆς καὶ τοῦ ἔργου ἐκείνων, ποὺ θέλουν νὰ μιλήσουν ἢ νὰ σημώσουν πρὸς αὐτήν, δὲ μπορεῖ πρὸς νὰ εἶναι ἀταχτο στὴν βάση του καὶ στὸ δρόμον, ποὺ θὰ τραβήξῃ. Κι' ἀφοῦ οἱ ἐκδότες καὶ διευθυνταὶ τῶν Ἑλληνικῶν περιοδικῶν εἶναι καὶ αὐτοὶ Ἕλληνες καὶ ζοῦν μέσα στὴν Ἑλλάδα, μ' ὅλην τοὺς τὴν πνευματικὴν—ὅποιαν κι' ἂν εἶναι—σχέσιν μὲ τίς ἄλλες χώρας, στὸ μερικὸν ἔργον τοὺς ἡδαιχύνει τὸ σημερινὸν γνώρισμα τῆς φυλῆς τοὺς: δηλ. τὴν ἀταξίαν καὶ τὴν δημοκρατικὴν ψυχῇ τοὺς. Τὸ ἔργον τοὺς δὲν ἔχει ἁρμονίαν, δὲν εἶναι ἀγῶνας ποὺ μπορεῖ νὰ κἀ

λίγους μὰ ἐκλεχτούς, ποὺ μποροῦν νὰ νοιώ-
σουν καὶ νὰ ἐχτιμήσουν τέτοια πράγματα, τὰ
δὺδ αὐτὰ ἐκλεκτὰ ἔργα εἶναι δὺδ ἀριστοὶ οἰωνοὶ
γιὰ τὸ δεῦτερο χρόνον τοῦ «Νουμά».

ΑΠΟ ΟΛΗ

τῇ φασαρίᾳ ποὺ σήκωσαν οἱ Πειραιῶτες γιὰ τὸν
καινούργιο Δήμαρχό τους, ἂν πρέπη δηλαδὴ νὰ
ἐπικυρωθῇ ἡ ὁχὴ ἢ ἐκλογὴ του, ἀφοῦ εἶναι φυγό-
στρατος κί· ἀφοῦ ὁ Νόμος ἀπαγορεύει στοὺς τέ-
τοιους νὰ ἐκλέγονται εἴτε δήμαρχοι, εἴτε βουλευταὶ
—ἀπ' ὅλη αὐτὴ τὴ φασαρίᾳ ποὺ ἐνδιαφέρει μονάχα
τοὺς Πειραιῶτες, ἕνα μονάχα, γενικωτέρου κἀπως ἐν-
διαφέροντος, μᾶς ἔκανε μεγαλύτερη ἐντύπωση.

Ὁ κ. Δαμαλᾶς ἀπὸ εἰκοσι, τριάντα χρόνια σχε-
δόν, ἦταν φυγόστρατος καὶ συνεπῶς κατὰ τὴν ὑπη-
ρεσιακὴ φροσεολογία, «καταζητεῖτο ὡς τοιοῦτος». Κί· ὁμῶς ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιω-
τικῶν ἐφκνέριων μ' ἕνα ἔγγραφόν της, τὸ ὅποῖον κ' ἔδ-
ημοσιεύθηκε, πῶς ὁ κ. Δαμαλᾶς πλήρωσε στὶς 16
Δεκεμβρίου 1903 τὸ νόμιμο ἀντιστάχωμα καὶ πρέ-
πει νὰ παύσῃ πᾶσα κατ' αὐτοῦ ἀναζήτησις.

Καταλάβετε τί συμβαίνει; Ἡ ὑπηρεσία κατα-
ζητοῦσε τριάντα ὁλόκληρα χρόνια στὸν κ. Δαμαλᾶ
καὶ δὲν τὸν εὕρισκε. Καὶ δὲν θὰ τὸν εὕρισκε ποτέ,
ἂν ὁ κ. Δαμαλᾶς δὲν ἔδινε Δήμαρχος κί· ἂν οἱ
ἀντιθετοὶ του δὲν ζητοῦσαν τὴν ἀκύρωσι τῆς ἐκλο-
γῆς του γιὰ τὴν αἰτία τῆς φυγοστρατίας του.

Αὐτὸ καλεῖται Ρωμέϊκο, καὶ νὰ μᾶς συμπαθεῖτε!

Η Μ Ω Ρ Α

ἐπίθεσι ποὺ γίνεται ἀπὸ μερικὲς ἐφημερίδες ἐναντίον τοῦ
Μαίτρελινγκ καὶ τοῦ Ἀνατόλ Φράνς, παρακίνησε τὸν κ.
Ν. Ἐπ. νὰ δημοσιεύσῃ ἕνα ἄρθρο δικανικώτατο πρὸς
ὑπεράσπισιν τῶν ἰδίως ὑβριζομένων ἄλλοθεντῶν αὐτῶν
κυρίων.

Ὁ κ. Ν. Ἐπ., ὡς γνωστόν, ἔχει λάβει ὑπὸ τὴν προ-
στασίαν του ὅλη τὴν Γαλλικὴ φιλολογία καὶ ἰδιαιτάτα
τὸν κ. Φράνς. Ἡ θέλαμε ὁμῶς νὰ ξέρουμε ἂν ἀνταποδίδῃ
καὶ ὁ εὐγενὴς Γαλάτης τὰ ἴσα στὸν συνήγορόν του καὶ
ἂν ἀναλαμβάνῃ τὴν ὑπεράσπισίν του στὰ Γαλλικὰ φύλλα
ὅταν τὸν κουρελιάζουν, τὸν συνήγορο, κάποτε ἐδῶ τὰ ἐλ-
ληνικὰ φύλλα.

Ἡ ἀπορία μας εἶναι δικαιολογημένη, ἀφοῦ δὲν ἐδημο-
σιεύθηκε ποτὲ κανένα ἐπίσημο ἔγγραφο ποὺ νὰ μᾶς φαν-
ρόναι ὅτι ἔχει συνασθῇ συνήχη συμμαχίας κ' ἐπιμαχίας
μεταξὺ τοῦ Ἀνατόλ Φράνς καὶ τοῦ ἡμετέρου Ἀνατόλ
Γκρέκ.

θεὶ τὸ κοινὸ νὰ τὸν σεβαστεῖ καὶ νὰ τὸν ἀγαπήσῃ, γιὰ-
τί δὲν τοῦ δείχνει πῶς νὰ αἰσθάνεται καὶ δὲν τὸ συνη-
νίζει νὰ σκέφτεται.

II. Τέτοιαν ἀτάξίαν στὸ ἔργο τους ἀπὸ τὰ περιοδι-
κὰ τῶν τελευταίων χρόνων μᾶς ἔδειξαν «Τὸ Περιδικόν
μας» κί· «ὁ Διόνυσος». Τὸ πρῶτον θέλησε νὰ περπατή-
σῃ ἀπάνου στὰ ἴδια τῆς «Τέχνης» ἀχνάρια, μὲ τὴν
προσκόλλησιν στὴ μίμησιν καὶ τὴν ἀντιγραφὴ τῆς ἰ-
δέας νὰ δεχτοῦμε τὸ Γερμανισμὸ γιὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς
Ἑλληνικῆς ψυχῆς. Καὶ κοντὰ σ' αὐτὰ μᾶς παρουσιά-
σεν ἔργασίαν μὲ τὴν πῶ βελιχὴ ἀνομιότυτητα καὶ τὴν πῶ
εὐκολοπρόδοιχτὴν ἑλλειψὴ τῆς ἀρμονίας. Ἀπὸ τοὺς συ-
νεργάταις του μποροῦμε νὰ κρίνουμε κί· ἂν εἶχε κανένα
πρόγραμμα, πῶ μ' αὐτὸ ὅφτανε σὲ ὀρισμένον ἀποτέ-
λεσμα, ἢ κάποιον σκοπὸν, ποὺ θὰ γινόταν χρήσιμος στὴν
σημερινὴν φιλολογικὴ ζωὴ μας. Τὸ δεῦτερον, «ὁ Διόνυ-
σος» βγήκε κί· αὐτὸ μὲ πρόγραμμα καὶ σκοπὸν νὰ γαρ-
μίσει καὶ νὰ στήσῃ καινούργιους στύλους γιὰ τὴν φιλο-
λογία μας καὶ θέλησε νὰ μᾶς δείξῃ, πῶς εἶναι γέννη-
μα καὶ θρέμμα τῆς φιλοσοφίας τοῦ Νίτσε. Ἐβαλεν ἀν-
τίς γιὰ πρόλογον ἕνα λόγον τοῦ Γερμανοῦ φιλοσοφοῦ «γε-
νήτης σκληροῦ», καὶ σύμφωνα μὲ τὸν ἀρρισμὸν αὐτὸν
προσπάθει νὰ φανεῖ σκληρό, μὰ μὲ τρόπο—ποῦ ἀφοῦ
πίθανον ὁ ἕνας διευθυντὴς του, ὁ Καμπύσης—ἔλεγε κα-
θαρά, πῶς ἦταν πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν ζωὴ.

Ὅπως ἡ «Τέχνη» ἔτσι καὶ «τὸ Περιδικόν μας»

ΣΥΝΑΞΑΡΙΑ ΑΓΙΟΝΟΡΕΙΤΙΚΑ

«Α'Ι' ΝΙΚΟΛΑΣ Ο ΣΤΡΕΙΔΑΣ»

Στὸ καιρὸ ποῦ βασίλευε Σουλεϊμάνης ὁ Κανουνῆς,
δηλαδὴ ὁ Νομοθέτης, ὁ Σουλτάνος ἐκεῖνος ποῦ ἔδωκε
τοὺς Λατίνους ἀπὸ τὸ νησί τοῦ Κολοσσοῦ, μὲ ἀρμάδα ἀπὸ
Ἀλγερίνους καὶ Μαροκηνούς ἔβαλε τὴν πλώρη τῆς γιὰ τὸ
κῆπο τῆς Παναγίας γιὰ τὸ τρόπιο τῆς Ὁρθοδοξίας, γιὰ
τὸ ἐμπόδιο τοῦ Εἰρήνῃ, γιὰ τὸ καύχημα τῶν Μακεδόνων
γιὰ τὸ φύλακα τοῦ ἔθνισμός μας, γιὰ τὴν Ἀκτὴ, γιὰ
τὸν Ἄθω τὸν Γίγαντα, γιὰ τὸ Ἅγιονόρος ποῦ ἀφῆκαν οἱ
καλόγηροι μας νὰ τὸ πατήσουν οἱ Σόπιδες τῆς Βουλγαρίας
οἱ Γουρουνόσκοι τῆς Σερβίας καὶ οἱ πολύμορφοι Χαχό-
λοι τῆς Ρουσίας.

Πρῶτα πρῶτα οἱ βρωμεραῖς αὐταῖς Ἀρπυαῖς, ἄραξαν
στὸ Μοναστήρι τοῦ Σφιγμένου καὶ ἀφοῦ τὸ κατατρήμα-
ξαν, πήραν μὲ τὴ σειρά τὸ Βατοπαῖδι καὶ τὸν Παντο-
κράτορα καὶ ἔφθασαν ὑστερα στὸ Μοναστήρι τοῦ Σταυρο-
νικήτα ποῦ ἔχει γιὰ προστάτη τὸ Ἅγιον τὸν Ἰωάννη
τὸ Πρόδρομον τὸ Βαπτιστή.

Πρῶτα, πρῶτα ἔσφαξαν οἱ φονιάδες αὐτοῦ τοὺς καλο-
γέρους τοῦ Μοναστηρίου, ὑστερα σὺφρωσαν ὅ,τι καὶ ἂν
βρῆκαν σὲ ἀσπὴ καὶ σὲ μάλαμα ἀρχιερατικά, πατερί-
τσαις, μίτραις καὶ ἐγκόλπια καὶ στὰ ὑστερὰ ἀφοῦ ἔ-
δωσαν τὰ ἀσπὴματα τῆς θαυματουργῆς τῆς εἰκόνας
τοῦ Ἁγίου-Νικόλα ἐρρίξαν μὲ βλαστημαῖς τὴν εἰκόνα
τοῦ Μεγάλου Ἁγίου στὴ θάλασσα. Μὰ κείνος ποῦ σκόνει
τὰ κύματα καὶ τὴ φουρτοῦνα τὴ κάμνει γαλήνη σήκωσ' ὅ-
σοι φοβερά φουσκοθαλασσιὰ, ἀέρα ποῦ ξεριζώσῃ δένδρα καὶ
βράχους, ἔσπασε τὴν ἀρμάδα τους σὺν σάπιας κορύφαις
καὶ τοὺς ἔστειλε νὰ βροῦν τὸν πάτο τῆς θάλασσας. Ἐκεῖ
ποῦ πνίγηκαν οἱ φονιάδες στὸν πάτο τῆς θάλασσας στέ-
κουσαν ὁλόρθη ἡ θαυματουργὴ εἰκόνα καὶ εἶχε γιὰ Ἑκ-
κλησιὰ τῆς τὰ ἀρμυρὰ νερά, γιὰ προσκυνητὲς τῆς δελοῖνια
γιὰ πολυεταίους καὶ λαμπάδας ταῖς ἀκτῖναις τοῦ Ἐνθο-
μάλλῃ Ἡλίου καὶ τοῦ νεοπαλοῦ Φεγγαριοῦ, γιὰ λυχνά-
ρια τὰ γλυκώρως ἀμέτρητα ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, γιὰ πα-
τερίτσα τὸ φοβερὸ καμάκι τοῦ Ποσειδῶνα, γιὰ μίτρα τὸ
ἀφρόπλεκτο μυριοπετραδοστόλιδο στεφάνι τοῦ Πρωτέα,
γιὰ κανδηλωνάπταις Τρίτωνας, γιὰ μοναχοὺς Γοργόναις,
γιὰ παππάδες Θαλασσοακτὰς καὶ γιὰ ψάλλταις τὰ γκόνια,
γιὰ ἀρχιερατικὴ του φορεσιὰ στρεῖδια καὶ κοχύλαις, μαν-
δύα πλεγμένη ἀπὸ φύκια καὶ γιὰ φύλακα τὸν τὰ ψάγια
τῆς θάλασσας. Ὅλοι ξεχάσανε καὶ τὸ μοναστήρι καὶ τὴν
εἰκόνα· γὰ ὑστερα ἀπὸ καμμιὰ σαρανταρὶὰ χρόνια ὁ Πα-
τριάρχης Ἱερεμίας πεσμένος ἀπὸ τὸ θρόνον τὸ Πατριαρχικόν,
φορτωμένος φλουρί καὶ ἄσπρα, κατέβηκε στὸ Ἅγιονόρος
νὰ ἡσυχάσῃ καὶ ἀποφάσισεν νὰ ξαναχτίσῃ καὶ τὸ Μονα-
στήρι τοῦ Σταυρονικήτα ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὰ γρα-
μμένα ἀπάνου ἀπὸ τὴν Μεγάλῃ Πόρτα.

Μιὰ βραδυὰ βλέπει ὁ Πατριάρχης καὶ οἱ καλόγηροι
τοῦ Μοναστηρίου κοντὰ ἐκεῖ πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσαν μὲ
κολῶνα φεγγερὴ σὺν ἡλίῳ νὰ φέγγῃ κατάλαβαν πῶς εἶ-

ναι θαυματουργὴ δουλειὰ μὰ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ νοιώσῃ
τί νῦναι.

Ὁ Πατριάρχης τότε μ' ὅλα τὰ γεροντάματά του, ἀφοῦ
πῆρε καὶ ἄλλους καλογέρους, τινάζεται σὲ μιὰ μεγάλη
βάρκα, κάθεται πρῶτος στὸ κουπί, λάμνει σὺν παλληκάρι
δεκοχτὼ χρόνῳ, λάμνουν καὶ οἱ καλόγηροι καὶ λυγροῦν σὺν
λυγαρίδς κλωνάρια τὰ κουπιὰ στὰ χέρια τους, φθάνουν
στὴν κολῶνα ποῦ ἔστραψε, ἔλαμπε, ὀκτινοβολοῦσε σὺν
καθαρὸ φῶς, σταυροκοποῦνται γονατίζουσιν, φωνάζουσιν
«Κύριε ἐλέησον» βλέπουν πρὸς τὰ κάτω καὶ νὰ σου ἀνα-
βαίνει μοναχὸς τοῦ ἕνα εἰκόνισμα τοῦ Ἁγίου-Νικόλα μὲ
ἕνα μεφάλο στρεῖδι σφηνωμένον στὸ σχισμένον μέτωπο τῆς
εἰκόνας.

Μὲ λαχτάρα ὁ Πατριάρχης ἀγκάλιασε τὸ εἰκόνισμα
τὸ ἐφίλησε ὁλόκαρδα, ὁλόψυχα καὶ μὲ μεγάλη λιτανεία
θρόνισσε τὴν θαυματουργὴν εἰκόνα ποῦ τρέχει παντα ἅγιο
μύρο καὶ χάρι θεϊκὴ εἰς τὸ τέμπλο τῆς Ἐκκλησίας καὶ
τὸ στρεῖδι ἔκρυψε ἀνάμεσα στὰ ἀγιολεῖψανα τοῦ Μονα-
στηρίου. Ὑστερα ἀπὸ χρόνια πολλὰ οἱ Ροῦσσοι ἔκλεψαν
τὸ μισὸ τὸ στρεῖδι καὶ τὸ ἔκρυψαν εἰς τὸ ἡσυχαιοφυλάκι
στὴν Πετρούπολιν μαζὶ μὲ τὸ κλεμμένο κομμάτι τοῦ
Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ· τὸ ἄλλο μισὸ στρεῖδι βρίσκεται
στὸ Μοναστήρι ὡς σήμερα καὶ παρουσιάζεται εἰς τοὺς
προσκυνητάδας.

ΓΙΟΥΡΓΑΣ

Η ΣΟΦΙΑ

Πρόσωπα : Ὁ Διευθυντὴς τῶν «Καιρῶν» κί· ὁ
συντάχτης—γραμματικὸς του.

(Μέσα στὸ γραφεῖο τοῦ διευθυντῆ).

Ὁ συντάχτης.—Ἡθελα, κύριε διευθυντά, νὰ
γράψω σήμερα κάτι γιὰ τὴ γέννησιν τοῦ Χριστοῦ·
μήπως ἔχετε στὴ βιβλιοθήκη σας κανένα βιβλίον κα-
τάλληλον γιὰ βοήθημα;

Ὁ διευθυντής.—Διέβου! τί τὸ θέλεις τὸ
βιβλίον! βιβλιοθήκη εἶναι τὸ κεφάλι μου. Λοιπὸν νὰ
σοῦ εἰπῶ. Ὁ Χριστὸς γεννήθηκε στὸ ἕνα πρὸ Χρ-
στοῦ....

Ὁ συντάχτης (κατάπληκτος).—Μὲ θαμπώνε-
τε, κύριε διευθυντά, μὲ τὰς γνώσεις σας. Μοῦ λέτε
πολὺ πρωτότυπα καὶ πρωτοφανῆ πράγματα.

Ὁ διευθυντής (χαμογελῶντας).—Μὲ κολα-
κεύεται μετριοφρονοῦντα. Ἀς εἶναι· εἰσθε νέος ἀκό-
μη εὐτυχῶς καὶ θὰ μάθετε πολλὰ μαζὶ μου. Γράφε
κ' ἐγὼ νὰ σοῦ λέω. Ὁ Χριστὸς ἦτον υἱὸς τοῦ Θεοῦ
καὶ τῆς Μαρίας, τῆς κόρης τοῦ Ἰωακείμ...

Ὁ συντάχτης.—Τοῦ Ἰωακείμ; Πῶς νὰ τὸ
ἐπρόφεραν ἔρα γε αὐτὸ τὸ Ἰωακείμ τότε;

Ὁ διευθυντής.—Ἐδῶ εἶναι ὁ ἱωτακισμός. Ὁ
νόμος τῆς ἐναλλαγῆς τῶν στοιχείων τοῦ ἀλφάβη-

κί· «ὁ Διόνυσος» δούλεψαν μονάχα μ' ἄρνησιν. Δὲν τὰ
πλημμύρισεν ἡ ζωὴ γιὰ νὰ ξεπεταχτεῖ ὅξω ἀπὸ τίς σε-
λίδες τους καὶ νὰ παρσῶνται μαζὶ τῆς τῶ κοινῆς, ποῦ
ἤθελαν νὰ τὸ ἀναμορφώσουν. Οἱ πῶ ἀντιθετοὶ ἰδέες
πᾶλεσαν μέσα σ' αὐτὰ καὶ μονάχα ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ
δὲν καθρεφτίζονταν, οὐτ' ἔβρισκεν ὅ,τι τῆς χρειάζον-
ταν γιὰ τὸ ξαναβάπτισμά της στὴν ἐλεύθερην σκέψιν
καὶ στὴ δημιουργικὴ δύναμιν τῆς ἀλήθειας. Γιατί τί
καλὸ μποροῦσε νὰ φέριε σ' αὐτὴ ἀκατάστατος κί· ἀλό-
γιαστος ἀγῶνας ν' ἀπλωθοῦν κ' ἐδῶ οἱ φιλοσοφικαὶ ἰ-
δέες τοῦ Νίτσε, οἱ φιλολογικαὶ ἀρχαὶ τοῦ Mercure de
France κί· οἱ ἄλλοι διάφοροι πνευματικοὶ νεωτερι-
σμοί, ὅταν αὐτὰ γίνονταν χωρὶς μέθοδον, χωρὶς τὴ γνώ-
σιν τοῦ τί θέλουν; Δὲν εἶναι ἐδῶ τόπος νὰ εἰπεῖ κα-
νένας ποῖα εἶναι ἡ φιλοσοφία τοῦ Νίτσε—καὶ μοῦ φρί-
νεται, πῶς ποιοῦνται δὲ θὰ μὴ μὴ ποῖν νὰ τὸ εἰπεῖ, ἀφοῦ
καλὰ-καλὰ δὲν ξέρουμε ποῖα εἶναι καὶ μονάχα τὴ ρω-
νοῦμε γιὰ νὰ δεῖξουμε πῶς τὴ γνωρίζουμε· μὰ δὲν
πρέπει νὰ εἰποῦμε, ὅτι θέλησαν νὰ τὴ διαδώσουν στὴν
Ἑλλάδα, χωρὶς νὰ ξετάσουν καθόλου, ἂν εἶναι κατάλ-
ληλον τὸ ἔθνος μας γιὰ τέτοια φιλοσοφία, ἂν τὴ δέχε-
ται ἡ ψυχὴ του, καὶ μόνον ὅταν ξεδιαλοῦσαν τὰ ση-
μεῖα αὐτὰ νᾶκαναν τὴ δοκιμὴ;

Γιατί ποῖα ἀναμόρφωσις θὰ γινόταν στὴν Ἑλλη-
νικὴ ψυχὴ, ὅταν ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ ἤθελαν γιὰ ὁδηγὸ
μας τὸ Λατινικὸ πνεῦμα, ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ Γερμανι-

κὸ κί· ἀπὸ τὴν ἄλλη διαλαλοῦσαν, πῶς ἡ ἀλήθεια
βρίσκεται στὴ φιλολογία τοῦ Βορρᾶ, ποῦ ζητοῦσαν νὰ
μᾶς τὴν μολιάσουν χωρὶς κ' ἐδῶ νὰ ξετάσουν, ἂν ἡ
φυλὴ μας μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ ἀναδημιουργηθῇ—ἂν
χρειάζεται ἀναδημιουργοῦσιν—μὲ τέτοια φιλολογία;
Γιατί πῶς θὰ συνήθιζαν τὴν κοινωνίαν μας νὰ σκέφτε-
ται καὶ νὰ κρίνῃ καθαρά, ὅταν τῆς ἔδιναν νὰ διαβᾶ-
σῃ ὅ,τι γέννησε καθε καινούργια τεχνουργία καθε χώ-
ρος, δίχως νὰ ὑπάρχει σ' ὅλ' αὐτὰ μέθοδος καὶ δίχως
νὰ τὰ συγκρατεῖ ἕνας γενικὸς λόγος, ποῦ ἡδύετο τὴν
ἀνάγκη τους;

III. Τὰ δὺ αὐτὰ περιοδικὰ δὲν ἔκαναν τίποτε
περσότερον ἀπὸ τὴν «Τέχνη»· γιὰτί καὶ στὰ δὺ βασί-
λεψεν ἡ ἀτάξια μ' ὅλη τῆς τῆς δύναμιν καὶ τὸ ἔργο
τους τὸ χαρκατήρουν ἡ βαθιὰ ἀμφιβολία στὸ τί θέ-
λουν. Κί· αὐτὸ τὸ βλέπουμε καθάρα, ὅταν πρὸς ἐ-
ξομῶμε σ' ὅλες τίς σελίδες τους. Γιατί τί ἄλλο ἦταν
παρὰ ἀμφιβολία βαθιὰ ὅλη ἐκεῖνη ἡ ἀνόμοια φιλολο-
γία, δική μας καὶ ξένη, ποῦ πέρασεν ἀπ' ἐκεῖ μέσα
χωρὶς νὰ μπορέσῃ νὰ τοὺς δώσῃ ὀρισμένον χρῶμα καὶ νὰ
μᾶς εἰπεῖ γιὰ ποῖα ἰδέα καὶ γιὰ ποῖα σκοπὸν ἀγωνί-
ζονταν; Καὶ μιὰ τέτοια ἐργασία βέβαια δὲν μπορεῖ
ποτὲ νὰ φανεῖ χρήσιμη σ' ἐκείνους, ποῦ γιὰ χάριν τους
γίνεται· οὔτε στὴν τέχνη δηλαδὴ, οὔτε στὸ κοινὸ καὶ
μάλιστα στὸ Ἑλληνικόν, ποῦ ἀσυνήθιστο νὰ σκέφτεται,
ἔχει καὶ βαθιὰ τὴν ἀρρώστια τῆς ἀμφιβολίας. (ἀκολουθεῖ)